

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/702/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314203645
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2314203645.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a členov senátu: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Martin Holič, v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava, a.s., so sídlom Olejkárska 1, Bratislava, zast. advokátom: JUDr. Vladimír Kán, so sídlom Námestie M. Benku 9, Bratislava, proti odporkyni: M. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, S., t.č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou: C. F., zamestnankyňa Okresného súdu Galanta, o zaplatenie 50,70 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č.k. 30C/302/2014-28 zo dňa 22. augusta 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Odporkyni sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh zamietol a odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil s použitím § 14 ods. 1, 2, § 16 ods. 1 zák. č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave, § 100 ods. 1, § 101, § 108 a § 760 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že v prejednávanej veci ide o premlčanie práva z prepravy (nárok dopravcu na cestovné a na prirážku), ktoré právo sa premlčí v jednoročnej premlčacej dobe podľa ust. § 108 Občianskeho zákonníka. Táto premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať (uplatniť) po prvý raz podaním návrhu na súde. V danom prípade právo z prepravy bolo možné uplatniť prvý raz dňa 11.08.2012 a jednoročná premlčacia doba uplynula dňa 12.08.2013 (keďže 11.08.2013 bola nedeľa). V prejednávanej veci si navrhovateľ svoje právo na zaplatenie sumy 50,70 Eur voči odporkyni uplatnil na súde podľa prezenčnej pečiatky dňa 18.02.2014, teda zjavne po uplynutí premlčacej doby.

Súd návrh zamietol, keďže vznesenú námietku premlčania (zo strany opatrovníčky odporkyne, na ktorú bol povinný prihliadnuť) považoval za dôvodnú, pričom úspešné dovolanie sa premlčania pred súdom má za následok zánik vynútiteľnosti subjektívneho práva, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporkyni, ktorá mala vo veci plný úspech, nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože jej v súvislosti s týmto konaním žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ zdôvodňujúc ho tým, že súd prvého stupňa vec nesprávne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Poukázal na znenie § 760 Občianskeho zákonníka s tým, že zmluvou o preprave vzniká právny vzťah medzi dopravcom a cestujúcim. Preprava osôb je služba poskytovaná cestujúcim, ktorá

spočíva v preprave predmetu veci a osoby dopravným prostriedkom do miesta určenia a to riadne a včas za určené cestovné. Občiansky zákonník obsahuje iba základnú úpravu vzťahov vznikajúcich pri rôznych druhoch a spôsoboch prepravy. Podrobnejšia úprava je ponechaná osobitným zákonom a na ich základe vydaným vykonávacím právnym normám, ktorým v danom prípade je zákon č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave. V ďalšom uviedol znenie § 12 ods. 2 písm. b), § 14 ods. 1 písm. d) ako aj § 17 ods. 2 Zákona o cestnej doprave, pričom poukázal aj na ustanovenia Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave. Je nesporné, že odporca sa v danom prípade na výzvu revízora, ktorý je zamestnancom navrhovateľa povereným vykonaním kontroly cestovných lístkov dňa 11.08.2012 na linke MHD č. 92 nepreukázal platným cestovným lístkom alebo iným platným cestovným dokladom, je povinný navrhovateľovi v zmysle čl. 6 Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave a čl. 5 Tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave zaplatiť cestovné 0,70 Eur a úhradu 50,- Eur, čo vyplýva z hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 11.08.2012, ktoré sa nachádza v súdnom spise. Súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, pretože povinnosť odporcu zaplatiť úhradu navrhovateľovi vznikla v zmysle citovaných ustanovení zákona o cestnej doprave a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Občianskeho zákonníka. Preto je potrebné na daný vzťah aplikovať ust. § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz. Uplatnený nárok teda v čase podania návrhu na súd na vydanie platobného rozkazu nie je premlčaný. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil aj náhradu trov konania za zaplatenie súdneho poplatku 16,50 Eur, trovy právneho zastúpenia 29,57 Eur za 1 úkon právnej služby á 16,60 Eur + DPH za písomné podanie na súd (podanie odvolania), režijný paušál 1 x 8,04 Eur + DPH.

Odporkyňa odvolanie nepodala a k doručenému odvolaniu sa nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, v dôsledku čoho sú splnené podmienky na potvrdenie napadnutého rozsudku.

Podstatou odvolania navrhovateľa je námietka nesprávneho právneho posúdenia veci.

Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 2 M Cdo 4/2009).

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, ktorého výsledky správne vyhodnotil, keď dospel k správnym skutkovým záverom, podľa ktorých z hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok variabilný symbol 1233480 zo dňa 11.08.2012 vyplýva, že dňa 11.08.2012 bola na linke č. 92 v Bratislave, č. voza 4906/1, o 5.02 hod., vykonaná revízorom so služobným číslom 1276 kontrola cestovných lístkov, pričom bolo zistené, že odporkyňa, ktorej totožnosť bola overená podľa občianskeho preukazu, cestovala bez platného cestovného lístka. Za nesplnenie povinnosti cestovať s platným cestovným lístkom bol odporkyňu uložený postih zaplatiť navrhovateľovi sumu 50,- Eur a cestovné 0,70 Eur. Odporkyňa požadovanú sumu nezaplatila ani na základe výzvy navrhovateľa zo dňa 24.04.2013. Navrhovateľ je akciová spoločnosť s majetkovou účasťou Hlavného mesta SR Bratislavy, ktorá vykonáva mestskú hromadnú dopravu (električkovú, trolejbusovú a autobusovú) podľa Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave v súlade s dopravnými licenciami, pravidlami prevádzkovania

dopravy na dráhe a so zmluvou o výkone vo verejnom záujme, ktorá stanovuje rozsah dopravy, uzatvorenou medzi navrhovateľom ako dopravcom a Hlavným mestom SR ako objednávatelom.

Súd prvého stupňa predmetnú vec správne právne posúdil, keď zistený skutkový stav správne podriadil pod ust. § 760, § 108 Obč. zákonníka, § 2 ods. 2, § 8 ods. 5 a 6, § 16 ods. 4 písm. d) zákona č. 514/2009 Z.z. o doprave na dráhach.

Navrhovateľ je akciová spoločnosť s majetkovou účasťou Hlavného mesta SR Bratislavy, ktorá vykonáva mestskú hromadnú dopravu (električkovú, trolejbusovú a autobusovú) podľa Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave. Nároky, ktoré si navrhovateľ v tomto konaní uplatňuje, vyplývajú zo spotrebiteľského právneho vzťahu, keďže odporkyňa využila prepravné služby poskytnuté navrhovateľom, ktorý konal v rámci predmetu svojej činnosti. Odporkyňa pri využití týchto služieb ako podnikateľ nekonala. Odporkyňa nastúpením do vozidla navrhovateľa, prijala jeho návrh na uzavretie zmluvy o jeho preprave. Podmienky prepravnej zmluvy vyplývajúce z prepravného poriadku navrhovateľa odporkyňa nedodržala, pretože cestovala bez cestovného lístka. Zmluva o preprave má v danom prípade všetky atribúty spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 a nasl. Obč. zákonníka.

Občiansky zákonník upravuje prepravné zmluvy (zmluvy o preprave osôb a zmluvy o preprave nákladu) v § 760 až § 773. Úprava prepravných zmlúv v Občianskom zákonníku je veľmi stručná a obsahuje iba základné pravidlá, ktoré platia pri prepravných zmluvách. Vzhľadom na väčšie množstvo rôznorodých spôsobov dopravy (železničná, cestná, vodná, mestská atď.), ktoré si vyžadujú svoje špecifické úpravy, nebolo ani možné všetky otázky týkajúce sa právnej úpravy upraviť v Občianskom zákonníku podrobnejšie. Preto § 772 ustanovuje, že podrobnejšiu úpravu osobnej a nákladnej prepravy ustanovujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify (Komentár k Občianskemu zákonníku).

Podľa § 760 Obč. zák. zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas. Citované ustanovenie nepriamo vymedzuje pojem zmluva o preprave osôb tým, že ustanovuje základné práva a povinnosti účastníkov tejto zmluvy. Podľa tohto ustanovenia zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil na miesto určenia riadne a včas. Z tohto ustanovenia vyplývajú aj pojmové znaky zmluvy o preprave osôb. Ide o zmluvu uzavretú medzi dvoma účastníkmi, t.j. medzi cestujúcim, ktorého treba dopraviť na miesto určenia a dopravcom, ktorý má povinnosť cestujúceho dopraviť na miesto určenia včas a riadne.

Doprava osoby na miesto určenia sa uskutočňuje určeným dopravným prostriedkom, ktorý si cestujúci zvolil, za odplatu (cestovné). Formu a spôsob uzavretia zmluvy o preprave osoby zákon žiadnym spôsobom nevymedzuje. Ide teda o zmluvu neformálnu, ktorá sa môže uzavrieť rôznym spôsobom určeným v prepravných poriadkoch podľa druhu a spôsobu dopravy (napr. zakúpením cestovného lístka, letenky, vstupom do dopravného prostriedku, znehodnotením cestovného lístka pri vstupe do dopravného prostriedku, dohodou o určení miesta určenia dopravy a pod.) s tým, že podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave sú upravené v prepravných poriadkoch, ktoré si vypracúvajú dopravcovia na základe všeobecne záväzných predpisov.

Právne vzťahy účastníkov konania sa riadia ustanovením § 760 Obč. zák. Zmluva o preprave v mestskej hromadnej doprave bola uzavretá konkludentným konaním spočívajúcim na strane cestujúceho v nástupe do dopravného prostriedku. Zvláštnosť tejto zmluvy ako zmluvy neformálnej spočíva v tom, že tým, že cestujúci nastúpi do dopravného prostriedku, konkludentne pristupuje na celý rozsah poskytovanej služby, mlčky pristupuje aj na ďalšie všeobecne známe vedľajšie dojednania zmluvy upravené v zákone č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, resp. v zákone č. 514/2009 Z.z. o doprave na dráhach a v Prepravnom poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, vydaného v zmysle zákona Dopravným podnikom Bratislava, a.s., t.j. mať u seba platný cestovný lístok a na vyzvanie ho predložiť ku kontrole. Takýmto je aj dojednanie, že pokiaľ cestujúci nezaplatí riadne a včas cestovné, ktoré je cenou poskytovanej služby, súhlasí s tým, že mu bude účtovaná pokuta. Použitie prostriedku mestskej hromadnej dopravy je v plnej dispozícii občana ako cestujúceho a je na jeho úvahe,

či za takto stanovených podmienok do dopravného prostriedku nastúpi a zmluvu o preprave uzavrie. Vo svojej podstate tieto predstavujú obsah zmluvy o preprave osôb, pretože vyjadrujú vzájomné práva a im zodpovedajúce povinnosti oboch zmluvných strán, ktoré nie je možné z uvedeného dôvodu oddeliť.

Je nesporné, že pre práva z prepravy platí premlčacia doba podľa § 108 Obč. zák., podľa ktorého jej dĺžka je jeden rok. Nakoľko návrh na začatie konania bol doručený súdu podľa prezenčnej pečiatky až dňa 18.02.2014, pričom právo navrhovateľa vzniklo dňa 11.08.2012, bol nepochybne podaný po uplynutí zákonnej ročnej premlčacej doby. Právo na zaplatenie cestovného a úhrady má rovnaký právny základ, a to porušenie podmienok zmluvy o preprave, pričom práva z prepravy sa podľa § 108 Obč. zák. premlčujú v jednoročnej premlčacej dobe. Nie je preto žiaden rozumný dôvod posudzovať podmienky premlčania uplatneného nároku inak, než v zmysle ust. § 108 Obč. zák. Odvolací súd v tejto súvislosti podporne poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, vychádzajúce z právneho záveru o premlčaní podľa § 108 Obč. zákonníka, a to napr. sp. zn. 2Co/389/2013, sp. zn. 3Co/96/2013, sp. zn. 5Co/399/2013, sp. zn. 9Co/396/2013.

V danom prípade odporkyňa namietala premlčanie uplatneného nároku navrhovateľom pričom aj v zmysle ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 bolo potrebné aj bez návrhu, t.j. ex offo prihliadnuť na premlčanie uplatneného nároku, ktoré má za následok už bez ďalšieho nevyhnutnosť zamietnutia návrhu veriteľa. Premlčanie nároku sa stalo skutočnosťou, ktorá bráni tomu, aby súd veriteľovi jeho právo priznal.

Na základe zákona č. 102/2014 Z.z. (článku VIII.) došlo k novele zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene ďalších zákonov, na základe ktorej bolo prijaté nové ustanovenie § 5b, podľa ktorého, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, teda pokiaľ súd prvého stupňa rozhodoval o nároku navrhovateľa na zaplatenie žalovanej sumy ako práva z prepravy, ktorý sa premlčuje za jeden rok (§ 108 Občianskeho zákonníka) v čase, keď už vstúpilo do účinnosti ustanovenie § 5b zákona č. 205/2007 Z.z. (na základe novely vykonanej zákonom č. 102/2014 Z.z. účinnou od 01.05.2014), bol oprávnený (a zároveň povinný) prihliadať prípadne aj bez námietky odporkyne, aj bez návrhu na premlčanie nároku, keďže v danom prípade platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa riadia i právne vzťahy, ktoré vznikli aj podľa predchádzajúcej právnej normy. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky (vyplývajúce zo zmluvy o preprave osôb) sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Z uvedeného je potom zrejmé, že súd prvého stupňa správne prihliadol na premlčanie nároku navrhovateľa.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvého stupňa návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane rovnako vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania, ktorý nebol odvolaním osobitne napadnutý, potvrdil.

V odvolacom konaní plne úspešnej odporkyni vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému navrhovateľovi, odporkyňa si však náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, preto bolo dôvodné odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznať.

Senát krajského soudu toto rozhodnutí přijal poměrem hlasů 3:0.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.